

Nr. 2/2018

Revista

“Sunt român și țin la tradițiile mele”

ISSN 2559-6012
ISSN-L 2559-6012

COORDONATOR: GRĂNICERU CLAUDIA

EDIȚIA A II- A - BUCUREȘTI 2018

Dragi colege,

În urma derulării ediției a II-a a proiectului ”*Sunt român și țin la tradițiile mele*”, am cules câteva dintre lucrările prezentate la sesiunea de comunicări. Datinile noastre trebuie să dăinuiască prin copiii ce ne trec pragul spre o educație mai bună.

**Prof. învăț primar și preșcolar
Răducea Corina și Muraru Andreea**

Cuprins

1. LAZĂRUL- Flacăra unei datini de secole la Măgurele- Ilfov Prof.înv.primar VASILICA- VERONICA TUDOR, LICEUL TEORETIC HORIA HULUBEI, MĂGURELE-ILFOV	3
2. TRADIȚII ȘI OBICEIURI LA ROMÂNI Prof.înv.preșc.STANCIU NICOLETA, Grădinița Nr.170 București	6
3. DATINA, COMOARA ROMÂNILOR Prof. RĂDUCEA CORINA, Grădinița Nr.170, București	9
4. SERBARE DE CRĂCIUN Ed. ALEXANDRESCU CRISTINA, Grădinița Nr.170 București	11
5. TRADIȚII DIN SATUL MEU Înv. LUP IOANA-DENISA, Școala primară nr.2 Tășad-Goila, Bihor	15

„LAZĂRUL”
Flacăra unei datini de secole la Măgurele- Ilfov

Prof.înv.primar VASILICA-VERONICA TUDOR
LICEUL TEORETIC HORIA HULUBEI
MĂGURELE-ILFOV

Acum mai bine de 244 de ani, pe la 1774, șapte familii de bulgari, alungate de pe plaiurile natale de prigoana otomană, se stabileau pe meleagurile actualului oraș Măgurele. Mai precis, în Broșkărie, cum se numea odinioară satul Aluniș. Aduceau cu ele datini și tradiții din țara de baștină, pe care, de-a lungul veacurilor, le-au păstrat vii, în ciuda vitregiei vremurilor. Una dintre aceste datini este cea a „Lazărului”, care, iată, după atât amar de vreme dăinuie la fel de vie ca acum aproape 250 de ani.

Tradiția spune că, în fiecare an, cu ocazia sărbătorii de Florii, care amintește de intrarea Domnului Iisus Hristos în Ierusalim, fetele din comunitatea bulgară merg să colinde pe la casele gospodarilor cu urări de bine. Sărbătoarea lor amintește și despre una dintre minunile înfăptuite de Hristos, cea a învierii lui Lazăr. Ceea ce este de admirat este faptul că și în perioada comunistă această datină s-a păstrat cu sfințenie. În ultimii ani, cel care a păstrat vie această tradiție a fost Tudor Aranghel, unul dintre membrii comunității bulgare care se străduie să conserve obiceiurile bulgarilor care trăiesc în Aluniș. Lui i s-au alăturat două educatoare de la grădinița din Măgurele, Angela Bogdan și Viorica Andrei, care, împreună cu Tudor Aranghel, le-au învățat pe elevele lor cântecele pe care le cântă „Lăzărițele”, precum și dansurile tradiționale.

Cinci cântecele pentru fiecare membru al familiei . Cântecelele fetelor au, fiecare, o dedicație specială, în funcție de calitatea membrilor familiei respective. Sunt cinci astfel de cântecele dansate, dedicate fetelor nemăritate, flăcăilor, copiilor sau gazdei și găzdoifului, iar

Înainte de începerea colindului, Nașa, conducătoarea grupului de fete, așează o batistă pe umărul celui colindat. La sfârșitul colindului, fetele se întâlnesc cu nașa acasă, care organizează o petrecere în cinstea lor și împarte fiecăreia ouă și bani.

Ouăle sunt vopsite, de fiecare, în Joia Mare și se ciocnesc de Paști. Colindul începe dinspre partea de răsărit a așezării, iar toată suflarea comunității bulgare așteaptă, cu nerăbdare, urările „Lăzărițelor”. Femei în vârstă, gospodine și gospodari, împreună cu nepoții și pruncii lor, fiecare gazdă este pregătită, cum se cuvine, să le întâmpine pe „Lăzărițe” cu un castron cu ouă proaspete, cum cere datina. Pentru că, după colind, conducătoarea grupului de fete, Nașa, cum este ea numită, primește drept răsplată unul din ouăle din castron, împreună cu o mică sumă de bani.

„Strămoșii noștri au venit aici din regiunea Plovdiv, cu căruța! Vă dați seama, un drum de mai bine de 300 de kilometri. Înnoptau prin păduri, de teama bașbuzucilor, care îi căutau pentru a-i sili să se întoarcă de unde fugiseră. De la ei am moștenit acest obicei. De fapt, noi avem două sărbători: Lazărul mic, prăznuit în sâmbăta dinaintea Floriilor și Lazărul mare, prăznuit chiar de Florii (pe lângă intrarea Domnului în Ierusalim). Semnificația obiceiului „ nu sărbătorim un mort, ci pe Lazăr cel înviat de Domnul Iisus Hristos”, ne-a explicat Tudor Aranghel, . Ele, „Lăzărițele” primesc drept cadou dulciuri.

O sărbătoare luminată de glasuri de copii. Pe la orele 12.00, copiii pleacă voioși la colindat, spre bucuria gospodarilor din Aluniș care îi așteaptă cu castroanele cu ouă și cu banii pregătiți. Strada se umple de fetișcane vesele care, cu glasuri cristaline, cântă melodiile

tradiționale. „Skoro idi Lazără/Vsiciku e gutovo” – „Veni repede Lazărul/ Totul este pregătit”, se aude pe la porțile gospodarilor din Aluniș. Printre ei și Constanța Mihai și Maria Mihai, de 86 și, respectiv, 88 de ani, care își amintesc cu emoție de anii când, copile fiind, mergeau, la rândul lor, cu „Lazărul” prin vecini, întocmai ca fetișcanele din ziua de azi. „Prima oară am mers cu «Lazărul» când eram în clasa a patra. Și m-am tot dus, până m-am măritat, la 19 ani. Era în 1949!” , își amintește tușa Maria Mihai.

BIBLIOGRAFIE:

Amelia Dorcioman – Monografie a orașului Măgurele, editura LTTH- 2004

ProMăgurele – ziarul local

TRADIȚII ȘI OBICEIURI LA ROMÂNI

Prof.înv.preșc.STANCIU NICOLETA
Grădinița Nr.170 București

Probabil că nimic altceva nu poate defini mai bine spiritul unui popor decât străvechile sale tradiții și obiceiuri. Călătorul vestit va fi surprins să descopere în România un loc plin de legende, mituri și tradiții păstrate de-a lungul secolelor.

Definită dinăuntru ei, subiectiv, mitologia este o încercare globală de cunoaștere absolută a universului, deci o filosofie incluzând demersul mistic și o știință generală excluzând experimentul, și care se constituie în orice cultură primitivă, operând cu mijloace magice și manifestându-se prin adaptarea concretă epică a abstracțiilor și a fenomenelor superioare la situația psihosocială dată, ca și prin explicarea simbolică a acestora.

Iată câteva din frumusețea tradițiilor românești ce se țin la sărbătorile calendaristice sau la momentele importante din viața românilor care au rolul de-a ne îmbia cu farmecul lor.

Sfântul Andrei

Noaptea din ajunul Sf.Andrei este destinată unor obiceiuri, poate antecreștine, care să asigure protecție oamenilor, animalelor și gospodăriilor. Tăranii români le-au pus sub oblăduirea acestui sfânt, tocmai pentru că ele trebuie garantate de autoritatea și puterea sa. Ajunul Sf.Andrei este considerat unul dintre acele momente în care bariera dintre văzut și nevăzut se ridică. Clipa cea mai prielnică pentru a obține informații cu caracter de prospectare pentru anul care vine. De asemenea, "Andrieu' cap de iarnă" cum îi spun bucovinenii, permite interferența planurilor malefice cu cele benefice, lucrurile importante din existența oamenilor putând fi întoarse de la matca lor firească. Se crede că în această noapte "umblă strigoii" să fure "mâna vacilor", "mințile oamenilor" și "rodul livezilor".

Împotriva acestor primejdii, țărănul român folosește ca principal element apotropaic (de apărare), usturoiul. În egala măsură, casa, grajdul, cotețele, ușile și ferestrele acestora sunt unse cu usturoi pisat, menit să alunge pătrunderea duhurilor rele la oameni și animale.

Sfântul Nicolae

Decembrie vine apoi cu sărbătoarea, atât de așteptată de copii, a Sfântului Nicolae. Câți dintre noi nu au așteptat cu înfrigurare dimineața de 6 decembrie pentru a se uita dacă Moșu' a lăsat ceva în ghetele pregătite de cu seară? Acest obicei al darurilor aduse de Moș Nicolae, s-a împămaâtenit mai mult la oraș. Este posibil să fie un împrumut din țările catolice, unde Moș Crăciun este cel care pune daruri în ghete sau ciorapi anume pregătiti. Copiilor din România li se poate întâmpla ca Moș Nicolae să aduca și câte o vârguță (pentru cei obraznici). Rolul de ocrotitor al familiei cu care a fost investit de religia ortodoxă Sfântul Nicolae îi dă dreptul să intervină în acest fel în educația copiilor. Povestea lui Moș Crăciun începe cu un bătrân numit Sfântul Nicolae, episcopul din Myra. Se spune că el posedă puteri magice și a murit în 340 a.H. și a fost îngropat în Myra. Târziu, în secolul XI, soldații religioși din Italia au luat rămășițele

sfântului cu ei înapoi în Italia. Ei au construit o biserică în memoria lui, în ari, un oraș port din sudul Italiei. Curând, pelerinii creștini din toată lumea au venit să viziteze Biserica Sfântului Nicolae. Ei au luat legenda lui Moș Nicolae în locurile lor natale. Legenda s-a răspândit în toată lumea și a luat caracteristicile fiecărei țări.

Colindatul

Pentru cea mai așteptată sărbătoare din decembrie, Crăciunul, românii au apelat în egală măsură la tradiție, știind să accepte și obiceiuri mai recente.

Obiceiul colindatului a înglobat în el nu numai cântec și gest ritual, ci și numeroase mesaje și simboluri ale unei străvechi spiritualități românești. El s-a păstrat asociindu-se cu celebrarea marelui eveniment creștin care este Nașterea Domnului Iisus Hristos. În ajunul Crăciunului, pe înserat, în toate satele din țară, începe colindatul. Copiii cu steaua vestesc Nașterea Domnului și sunt primiți cu bucurie de gazdele care îi răsplătesc cu mere, nuci și colaci.

Anul nou

Pentru cel mai important moment, trecerea în noul an, pregătirile se reiau. În săptămâna dintre Crăciun și Anul Nou, în toate satele cetele de flăcai se prepară pentru "urat", sistem complex de datini și obiceiuri. Pe înserat, în ajunul anului sunt așteptați să apară "Ursul", "Capra", "Bunghierii", "Caiuții", "Malanca", "Jienii", "Mascații" etc.

Concretizarea spectaculoasă a unor mituri antice legate de simbolistica animalelor, aceste manifestări reprezintă o modalitate originală de exprimare a arhaicelor asociații rituale dintre animale și cultul evasiuniversal al soarelui.

Faptul că aceste obiceiuri se practică la cumpăna dintre ani este justificat de simbolistica zilei de 31 decembrie care în gândirea populară reprezintă data morții dar și a renașterii ordinii cosmice. Structura ceremonială a obiceiului este în același timp plină de forță și vitalitate. Muzica și dansul remarcabile prin virtuozitate și dinamism, măștile pline de expresivitate, alcătuiesc un spectacol unic.

Când se apropie miezul nopții către noul an, țăranii obișnuiesc să prevadă cum va fi vremea în anul ce vine. Se folosesc de foile unei cepe mari pe care le desprind și le așază în ordine, numindu-le după lunile anului. În fiecare din ele pun puțină sare. A doua zi, de Sfântul Vasile, cel ce dezleagă vrăjile și făcăturile, ei vor verifica cât lichid a lăsat sarea topită în fiecare foaie. Așa vor ști (pentru că în mod misterios cantitățile sunt diferite) dacă vor avea secetă sau ploaie și în ce lună anume.

Mărțișor și Baba Dochia

Mărțișor este denumirea populară a lunii Martie, luna echinocțiului de primăvară și a Anului Nou Agrar, dedicată zeului Mars și planetei Marte. Mărțișorul este, în tradiția populară, o funie formată din zilele săptămânii și lunile anului adunate și răsucite într-un șnur bicolor, simbolizând iarna și vara, făcută cadou la 1 Martie. La sfârșitul secolului XIX, Mărțișorul era primit de copii, fete și băieți, fără deosebire, de la părinți. În dimineața zilei de 1 martie, înainte de răsăritul soarelui. Mărțișorul, de care se agață o monedă metalică de argint și, uneori, de aur, se purta legat la mână, ulterior prins în piept sau la gât. El era scos, în raport de zona etnografică, la o anumită sărbătoare a primăverii (Macinici, Florii, Paște, Arminden) sau la înflorirea unor arbuști

si pomi fructiferi. Se credea ca purtătorii Mărțișorului nu vor fi pârlîți de soare pe timpul verii, că vor fi sănătoși si frumoși ca florile, plăcuti si drăgăstoși, bogați si norocoși, feriți de boli și de deochi. Obiceiul Mărțișorului este o secvență a unui scenariu ritual de înnoire a timpului și anului, primăvara, la nașterea si moartea simbolică a Dochiei, divinitate agrară si maternă care moare si renaște simbolic la noua martie, echinocțiul de primăvară in Calendarul Iulian (stil vechi). In raport cu scurgerea anuala a timpului, Dochia se numește Dragaica, sau Sînziana la 24 iunie, Maica Precista la 8 septembrie, Vinerea Mare la 14 octombrie, devenind "baba", dupa ce a fost, rînd pe rînd, copila, tînără, matură. Dochia păstreaza, împreuna cu metamorfozele ei calendaristice, aminirea Marii Zeițe, (Terra Mater) si este identificată cu Diana si Iuno din Panteonul roman, cu Hera si Artemis din Panteonul grecesc.

BIBLIOGRAFIE

1. Mică enciclopedie de tradiții românești, Ion Ghinoiu, Ed. Enciclopedică, 2001
2. Sărbători și obiceiuri, C. Brăiloiu, Ed. Enciclopedică, 2002
3. Obiceiuri și tradiții de Crăciun, M. Mitroi, Ed. Autorul, 2004

DATINA, COMOARA ROMÂNILOR

Prof. RĂDUCEA CORINA
Grădinița Nr.170, București

Tradițiile romanilor sunt comori ce nu ar trebui uitate sau părăsite și nici schimbate prin troc cu alte obiceiuri importate din alte țări. Ele sunt ale noastre, ne caracterizează, ne definesc și prin ele ne simțim mai bogați, mai aleși, mai altfel decât alții. Aceste tradiții ne fac mai "exotici" în ochii europenilor și altor nații, putem fi subiect de discuții și de laudă, de aprecieri cu semnul mirării.

Tradițiile romanilor sunt diferite de la o zonă la alta, după cum spune vorba *cate bordeie, atatea obiceiuri*, însă tocmai acest lucru ne face mai frumoși, mai atrăgători și mai originali. Poporul roman a fost întotdeauna un popor credincios, în majoritate ortodox, iar majoritatea tradițiilor și obiceiurilor relaționează cu sărbătorile religioase. Varietatea tradițiilor și obiceiurilor se datorează trecutului zbuciumat pe care l-a avut poporul nostru, cuceritorii ce au venit în țara noastră s-au îndrăgostit atât de mult de ea, încât s-au stabilit aici, și-au întemeiat familii, au adus cu ei datini și obiceiuri și au împrumutat de la noi, rezultând mozaicul de tradiții și obiceiuri.

Sunt zone în țara noastră frumoasă unde tradițiile din moși strămoși nu și-au pierdut practica nici în zilele noastre, fremătătoare, moderne, mereu în schimbare, și aici mă refer la zona Maramureșului, spre sursa râului Iza, unde este singurul loc din Europa în care se mai produce ceramica roșie nesmăltuită. Vasele de diferite forme și mărimi, pictate apoi în verde viu, roșu sau albastru sunt realizate prin aceeași tehnologie neschimbată: frământarea lutului cu picioarele, pisarea cu ciocane din lemn, prepararea pigmentilor din pietre abrazive, forma cuptorului. Crescătorii de animale se preocupă de prelucrarea lanii oilor (de la toarcerea cu furca, țesutul și indesarea lanii în vartej, până la realizarea de covorașe, paturi, țoale cu războiul de țesut). Bisericele din lemn existente în acea zonă dezvăluie utilizarea și prelucrarea lemnului în construcții, sculpturi și unelte în gospodărie. Costumele tradiționale populare sunt realizate cu migală, pricepere și răbdare, iar tradiția portului maramureșean constituie o viziune spectaculoasă, mai ales la festivaluri, spectacole cu specific folcloric și port popular.

Această zonă este dată drept exemplu, întrucât aici s-au păstrat tradițiile parcă mai abilitate ca în orice altă zonă, unde oamenii și-au păstrat vorba, portul, obiceiurile gastronomice și preocupările lor, dar mai ales ospitalitatea prin care ne-am câpătat faima noi, români. Tradițiile de sărbători sunt, de asemenea, însoțite de obiceiuri și ritualuri la care nu dorim să renunțăm, pentru că ne umplu sufletul de bucurie și atunci simțim că vine sărbătoarea cu adevărat.

În Ardeal se păstrează încă un ritual al fertilității ce dăinuie din Evul Mediu, stropitul fetelor cu parfum, iar udătorii sunt răsplățiți cu ouă înroșite și vin.

Mirosul cozonacilor, al carnaților afumați, a tobei și a sarmalelor de Crăciun ne vestește sărbătoarea și ne putem bucura de ea mai bine. N-aș putea să imi imaginez însă Crăciunul fără bradul împodobit, fără cadouri și fără bucuria zăpezii. Tradiția Ignatului, a porcului tăiat în ograda cu savurarea pomenii porcului se pastrează de demult, iar copiii ce s-au mutat la oraș, revin la părinți la țară pentru a continua acest obicei.

Mirosul de pască, drob de miel, ouăle înroșite care se ciocnesc de Sfânta sărbătoare a Paștelui roșind *Hristos a înviat!* și *Adevarat a înviat!* ne fac să intrăm în spiritul sărbătorii și să ne bucurăm cu adevărat de învierea Domnului, după ce am am postit până în Vinerea Patimilor.

Măcinicii făcuți în casă de 9 martie sunt, de asemenea, un obicei, care diferă de la o zonă la alta, în Moldova măcinicii se fac fără zeamă, din aluat de cozonac și copti la cuptor cu nucă, miere și scorțișoară, însă în partea de sud a țării ei se fac din apă cu sare, se fierb în apă și se sevesc cu zahăr, nucă și scorțișoară. Oricum ar fi, găsim un nou prilej de bucurie și desfătare, iar bărbații se laudă că pot să bea cele 44 de pahare de vin, chiar dacă se consumă mult mai puțin de fapt...

Am enumerat doar câteva tradiții și datini care imi vin în minte, însă ele sunt mult mai multe, unele dintre ele au fost uitate sau părăsite din lipsa de urmași sau doritori. Am avut ocazia să vizitez și să văd locuri extraordinar de frumoase din țara noastră, să gust mâncăruri savuroase, sănătoase, cu ingrediente naturale, cu legume din grădina, brânză făcută în casă și carne de animale crescute în ogradă, să văd sculpturi, vase ceramice și oameni simpli, să aud cantece populare românești cum nu mai auzi în niciun alt colț al lumii și pot spune că nu aș vrea să renunț sau să nu mai am ocazia să re trăiesc aceste momente, la fel cum nu aș vrea să mint și să spun că nu sunt romancă.

Romanul se definește prin tradițiile, obiceiurile și datinile sale. Ia-le pe acestea și nu va mai rămâne un roman adevărat! Prin urmare, nu vreau să renunț la nici o tradiție, nici un obicei pe care-l practic și imi doresc ca niciun alt roman să nu renunțe, atata timp cât îi stă în putere.

BIBLIOGRAFIE

Bîrlea, Ovidiu. Folclor românesc I, București, 1981 Ghinoiu, Ion. Panteonul românesc. Dicționar, București, 2001 Pop, Mihai. Obiceiuri tradiționale românești, București, 1976 Roșu, Georgeta. Costumul tradițional în România, București, 2011 Secoșan, Elena; Petrescu, Paul. Portul popular de sărbătoare din România, București, 1984

SERBARE DE CRĂCIUN

Ed. ALEXANDRESCU CRISTINA
Grădinița Nr.170, București

PREZENTATOR Dragi părinți, bine-ați venit!
Din cer ninge liniștit
Peste case, pomi și crânguri.
Iată, fulgii ne-au șoptit
Ca să nu mai stăm pe gânduri.
Ne-am gândit să-mpodobim
Cât mai vesel clasa noastră,
Să vedeți cât vă iubim
Poftiți la serbarea noastră.

COPII Eu sunt iarna, am venit
Să vă dăruiesc copii
Multe, multe bucurii
Covoraș de albă nea
Să vă dați cu sania,
La fereastră vă pun flori,
Bujorei în obrăjori.
Vă trimit să colindați
Pe la case să urați,
Îl aduc pe Moș Crăciun
Și brăduți în case pun.
Am adus aici la noi
Fulgii de nea pufoși și moi,
Fulgii de nea, veniți aici,
Bucurați-i pe cei mici!

CÂNTEC „NINGE, NINGE!!!”

COPII Copilași drăguți și veseli
Bucurați-vă acum
C-a sosit iarna drăguța
Și cu ea și Moș Crăciun.
Pe zăpadă și pe ger
El vine de sus, din cer
Și aduce jucării,
Daruri multe la copii.

COPIL Când ne-adunăm de sărbători
Și așteptăm pe urători
Să ne ureze spor în case
Pocnind din bice de mătase.
Și așteptăm mereu să vină
Cu bucurie și lumină.
Și-i dăruim pe voinicei
Cu mere, nuci și colăcei.

COLINDE „BUNĂ DIMINEAȚA LA MOȘ AJUN”
 „DOMN, DOMN SĂ-NĂLȚĂM”

COPIL Într-un ținut îndepărtat,
Trăiește Moșul drag și bun,
De toți copiii așteptat.
E prea iubitul Moș Crăciun.
El locuiește împreună
Cu reni și spiriduși.
Cu prinți, prințese, Zâna bună
Și cu pitici ghiduși.
Și la sfârșit de calendar,
Desagii îi descarcă
Să nu aștepte în zadar
Copiii din lumea-ntreagă.

COPIL Astăzi eu îți spun povestea, unui binefăcător
Care poate e un înger sau un zeu nemuritor.
Cei bătrâni, ce știi mai multe, de-i întrebi, cu toții spun
Că iubește mult copiii și că-i zice Moș Crăciun.

COPIL Clopoțeei sună, sună!
Spun băieții o urătură.
Bate toba: bum, bum, bum!
Moș Crăciun este pe drum.

COLINDĂ „SEARA-I DE MISTER”

COPIL Glas de clopoței, glas de zurgălăi
Ni-l aduc pe Moș Crăciun
Că-i de mult pe drum.
Noi am fost cumiți tot anul, Moșule să știi
Uneori am și greșit, doar suntem copii.

COPIL Mi-a spus azi-noapte-un îngerăș
Că s-a întâlnit cu Moșul
În cojocelul său cel roșu
Pornit pe frig spre copilași.
În sanie de-argint venea
Și-avea un sac plin cu de toate
Cu multă dragoste-adunate
Pentru copii de vârsta mea.

COLIND „MOȘ CRĂCIUN CU PLETE DALBE”

COPIL Moș Crăciun sosește dragul
Bate-n ușă cu toiagul.
- Ia săriți care-i mai mare
Luați-mi sacul din spinare
- Nu știu, mare sunt sau mic
Nu-i ca mine alt voinic.
Moș Crăciun, bun venit!

COPIL Te iubim o Moș Crăciune,
Că-n fiecare an vii mereu
Să ne amintești cuvântul
Fiului Lui Dumnezeu.

COLIND „ASTĂZI S-A NĂSCUT HRISTOS”

COPIL Moș Crăciun, te-am așteptat,
Frumos eu m-am îmbrăcat,
Poezii am învățat și pe geam m-am tot uitat.
Cred că spiridușii tăi au găsit biletul meu
Și de mine n-au uitat, să primesc ce-am meritat
Îți mulțumesc cu respect și cuminte te aștept.

COPIL Moș Crăciun, toți îmi spun
Că ești darnic și ești bun
Eu îți spun de mai-nainte
Că-s un băiețel cuminte.
Și îți mai spun, așa, să știi,
Că eu nu-ți cer jucării,
Cum ți-ar cere alți copii.
Însă nu m-aș supăra
Dacă tot mi-ai da ceva.

COPIL Moș Crăciun e șmecher mare
Are multe buzunare.
Moș cu barbă și mustăți
Are-n tolbă bunătăți.
Bomboane și jucării
El împarte la copii.

COPIL Moș Crăciun, moșule bun,
Copiii harnici și cumiți, le urează la părinți,
Să le fie viața plină de belșug și de lumină.
Anul care, iată, vine, să le-aducă numai bine.

DANS TEMATIC „CRĂCIUNEI ȘI CRĂCIUNIȚE”

Tradiții din satul meu

ÎNV. LUP IOANA-DENISA

„Tradiția nu înseamnă că cei vii sunt morți, ci că morții sunt vii.” spunea George Santayana, în timp ce compartiotul Valeriu Butulescu se referea la „tradiție și progres” notând „mămăligă în ceaun cu microunde”.

În opinia mea, pentru noi românii tradiția este un adevărat tezaur lăsat posterității de către strămoși, o artă, o lume pierdută la intrarea în orașele cu arhitectură modernă, cu șosele fierbinți, și împovărate de automobile. Este o lume pe care o putem regăsi uneori în mici localități, cu oameni care s-au încăpățânat să nu dea sarmalele pe shaorma. Aici sărbătorile și evenimentele importante sunt marcate prin obiceiuri străvechi.

Întâmplarea face ca eu să lucrez într-un sat din Ardeal, unde localnicii păstrază multe tradiții. Am hotărât să aleg acest subiect pentru una din orele de Dezvoltare personală și le-am dat elevilor ca temă de casă, o discuție cu bunicii și părinții despre obiceiurile și tradițiile din zonă. A doua zi la școală am aflat câte-n lună și-n stele despre toate tradițiile ce mișcă prin gospodăriile din Crișana. Aici și acum vă voi împărtăși câteva dintre ele, așa că fiți foarte atenți!

Nunta este un eveniment marcat de surle și trâmbițe. La nunțile de pe aceste meleaguri, mirii primesc câte un colac, ce vine împărțit cu părinții. Jumătatea de colac ce revine mirilor, este consumată dimineața cu lapte. Cei doi mănâncă colacul din aceeași farfurie, cu aceeași lingură. Obiceiul semnifică faptul că cei doi pornesc la drum împreună, împărțind chiar și lingura și farfuria.

Cel mai straniu obicei, aflat de la una dintre eleve spune că la ridicarea casei se sacrifică o găină, iar sângele ei se scurge în pământ, în locul unde urmează să fie ușa de intrare în casă. În

unele locuri se lasă în pământ inclusiv capul găinii. Din găina în cauză se pregătește un preparat pentru meșterii care lucrează la casă.

Chiar și morții au bani în buzunare pe aici. Plata vămilelor se practică în mai multe zone din țară, însă diferit. În Ardeal, banii se pun chiar în mâna mortului, cu suma primită decedatul își „plătește” judecata.

Recolta se protejată prin coji de la ouăle de la Paște. Se păstrează cojile de la ouăle vopsite la Paște care se amestecă cu grâul sau alte semințe ce urmează a fi semădate. Se spune că acestea vor proteja recolta, întrucât au fost sfințite de către preot.

Ardelenii au o zi dedicată morților, în care împânzesc cimitirele cu lumânări. În Ardeal, și implicit și în acest sat, pe 1 noiembrie se sărbătorește Ziua Morților. Această sărbătoare a fost împrumutată de la catolici, fiind aleasă ziua de 1 noiembrie pentru îngrijirea morților pentru că atunci se sărbătorește toți sfinții. Pe lângă curățatul mormintelor, ardelenii le acoperă cu zeci sau chiar sute de lumânări, pe care le mai apoi le aprind.

De Rusalii se practică înstruțatul bouului. Un bou este împodobit cu flori și este purtat pe ulițele satelor. În unele locuri, acesta este gonit de către tinere care vor să se mărite. Se spune că cele care ating bouul se vor mărita în anul în curs.

Anul Nou e așteptat cu mascați cu zurgălăi. Mai mulți bărbați se îmbracă cu haine zdrențuite și prind de haine talange cu care încearcă să alunge spiritele rele. Se spune că cei care îi ating pe mascați au noroc în noul an.

Acestea sunt doar câteva dintre obiceiurile și tradițiile din satul nostru. Pentru a le descoperi și a lua parte la unele dintre ele vă așteptăm aici, în țara Beiușului, unde oaspeții „musai” să bea un păhărel de pălincă.

Bibliografie: Butulescu Valeriu, *Frunze fără ram*, Editura Emia, Deva, 2004.